

פתח דבר

הממשלה מבצעת מדי שנה בשנה פעולות רכש בהיקף כספי של עשרות מיליארדי ש"ח. כדי להגשים את ייעודו של מערך הרכש הממשלתי עליה לפעול בהתאם לעקרונות של יעילות ומקצועיות, הוגנות, שקיפות ושוויוניות ובדרך שתפחית את הסיכונים הרבים שאליהם חשוף תהליך הרכש על כל שלביו. ארגון ה-OECD¹ העיר כי מערכת רכש ציבורי בעלת "משילות ארגונית" חלשה עלולה לפגוע בתחרות במשק, להביא לעליית מחירים של מוצרים ושירותים, לביצוע רכישות שאינן יעילות ולהשפיע על ההוצאה הציבורית ועל משלם המיסים².

הרכש שמבצעת המשטרה, המסתכם בכ-2.9 מיליארד ש"ח בשנה, מהווה נדבך משמעותי בכלל הרכש הממשלתי. בדוח זה מובא מכלול של ליקויים, חלקם חמורים, המצביעים על כך שהליכי רכש שביצעה המשטרה בשנים האחרונות בוצעו שלא בהתאם לעקרונות שביסוד חוק חובת המכרזים, התשנ"ב-1992, ולעקרונות מהמשפט המינהלי.

נמצאו ליקויים בשלבים שונים של תהליך הרכש, ובכללם - תכנון לקוי של הרכש במבט חוצה-ארגון, היערכות מקצועית לקויה לביצוע רכש, סיווג התקשרויות בפטור ממכרז שלא בהתאם לעקרונות ולהוראות של חוק חובת המכרזים, ליקויים בבחינת זיקות לצורך שלילת חשש לניגוד עניינים בהקשרים שונים, וכן ליקויים בתחומי השמירה על השוויון וההגנה על הקניין הרוחני בעת ניהול התקשרות מרכזית של המשטרה בתחום הטכנולוגי. במהלך הביקורת אף העברתי ליועץ המשפטי לממשלה מידע שהעלה חשש לביצוע מעשה פלילי, בהתאם לנתיב הקבוע בחוק מבקר המדינה.

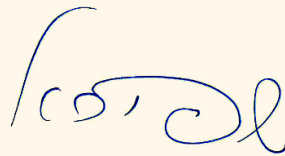
תיקון הליקויים המפורטים בדוח זה מחייב את המשטרה ואת המשרד לביטחון הפנים לקיים תהליכי שינוי מקצועיים בהובלה ובמעורבות של גורמי פיקוד בכירים, בדגש על

1 הארגון לשיתוף פעולה ופיתוח כלכלי.

2 ראו:

בחירת ההסדרים הקיימים, שיפור תהליכי העבודה המקצועיים, שיפור הכלים המקצועיים וחיזוק הבקרה. ממצאי הדוח מחייבים גם חיזוק של קשרי הגומלין המקצועיים בין המשרד לביטחון הפנים לבין המשטרה. לתיקון מהיר של פעילות המשטרה בתחום הרכש יש משנה חשיבות, באשר הרכש הוא כלי בארגז הכלים של המשטרה, אשר נדרשת להתמודד עם אתגרים שמורכבותם הולכת וגוברת.

המשטרה כגוף המופקד על אכיפת החוק מחויבת לפעול לכך שמערך הרכש שלה יפעל בהתאם להוראות ולעקרונות שבדין, בהוגנות, ביעילות, בשקיפות ובשוויוניות. תיקון זה אף יגביר את אמון הציבור במשטרה, ויבטיח התנהלות אחראית ושימוש זהיר בכספי ציבור. ראוי כי משרד האוצר יפקח על תיקון הליקויים שהועלו וכן ישתף את ממצאיו של דוח זה עם כלל מערך הרכש הממשלתי ויקדם תהליך הפקת לקחים רוחבי, כדי להטמיע את מסקנות הדוח בפעילותו של מערך זה.

יוסף חיים שפירא, שופט (בדימ')

מבקר המדינה
ונציב תלונות הציבור

ירושלים, אדר ב' התשע"ט
מרץ 2019